

TROTTER

Schotland

**VAN REIZIGERS
VOOR REIZIGERS**

Lannoo

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te bevestigen. Hoewel er geen inspanningen zijn gespaard om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw zijn gewijzigd. We stellen het daarom bijzonder op prijs als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we die bij een eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen meenemen. Uiteraard mag je ook toevoegingen met ons delen. Heb je een niet te missen adres of een onvergetelijke ervaring, deel ze met ons en wie weet kom je, met naam en toenaam, in deze Trotter terecht. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus/P.O. Box 23202
NL-1100 DS Amsterdam Zuidoost

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trotter-gidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Boudien Blom 2024; Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Lut D'Hondt

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO RiccardoZambelloni / iStock

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Écosse

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEK EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCT-REDACTEURS Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEURS Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen), Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2025

© Cartografie Hachette Tourisme

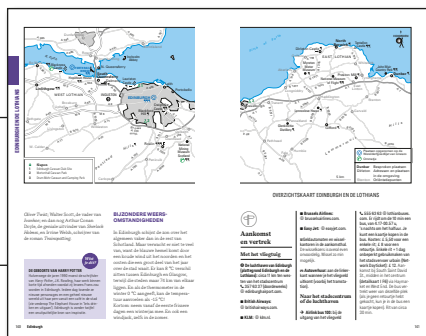
WWW.LANNOO.COM

D/2025/45/152 - ISBN 9789401499934 - NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Aan de rand van de pagina's zorgen een duimgreep en een kopregel ervoor dat je direct ziet welke informatie er op de betreffende pagina wordt besproken.

Om vlot door de gids te navigeren, wordt per stad of regio dezelfde informatiestructuur gehanteerd: praktische informatie - informatie over verblijf: slapen, eten, iets drinken, uitgaan - informatie over de bezienswaardigheden.

Wist je dit?

INTERESSANTE WEETJES

Let op deze kaders voor interessante weetjes.

Door het boek heen laten we jullie, onze Trotter-ambassadeurs, aan het woord. Gouden tips en onvergetelijke ervaringen maken alles (nog) tastbaar(der), net alsof je al ter plekke bent. **VAN REIZIGERS, VOOR REIZIGERS!**

AANDUIDING TROTTER-TIPS

Trotter-tip interessant niet te missen

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

algemeen	informatie	snackbar
autoverhuur	kindvriendelijk	strand
bank	koffie- of thee huis	taxi
busstation	livemuziek, concert	theater
café, bar	luchthaven	treinstation
camping	metrostation	voorzieningen voor rolstoelgebruikers
consulaat	ontbijt	wandelen
dansen	parkeren	winkelen
duiklocatie	patisserie	Unesco-werelderfgoed
internetcafé	postkantoor	zwemgelegenheid
fietsverhuur	restaurant	telefoonnummer
haven	roken verboden	website
honden toegestaan	slapen	e-mailadres
ijssalon	skistation	

179

Het oude molenaarsdorpje Dean Village ligt aan de rivier.

VOORBEREIDING

INLEIDING	12
VEELGESTELDE VRAGEN	14
TOPERVARINGEN	18
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	30
Beroemde Schotten	32
Bevolking	38
Clans en tartans	39
Doedelzakken	40
Drank	41
Economie	47
Film en Schotland	49
Flora en fauna	52
Geografie	54
Geschiedenis	56
Godsdienst en geloof	66
Highland Games	66
Kastelen en spoken	68
Keuken	69
Kilt en klederdracht	72
Media	74

52

De kleine pony is ongelofelijk krachtig voor zijn formaat.

PRAKTISCH

Milieu	74
Pubs	76
Sport en vrije tijd	78
Werelderfgoed van Unesco	81
Zeden en gewoonten	82
REIZEN NAAR SCHOTLAND	84
SCHOTLAND PRAKTISCH	90
ABC van Schotland	92
Allereerst opgelet	92
Alvorens te vertrekken	92
Budget	95
Elektriciteit	96
Feesten, festivals en feestdagen	96
Geldzaken	98
Gezondheid	100
Internetadressen	100
Klimaat	101
Maten	103
Musea en monumenten	104
Noodgevallen	105
Overnachten	105

Het Hunterian Museum verzamelde in de loop der generaties meer dan 1 miljoen voorwerpen.

BESTEMMINGEN

Post	111
Reisliteratuur	111
Risico's en ergernissen	114
Taal en woordenschat	114
Telefoon en telecommunicatie	117
Vervoer	118
Winkelen	126

REISPLANNER 128

EDINBURGH EN DE LOTHIANS

Edinburgh	138
Dunbar	185
North Berwick	187
South Queensferry	190
Linlithgow	193

GLASGOW EN DE VALLEI VAN DE CLYDE

Glasgow	198
Lanark	231

ZUID-SCHOTLAND

Eyemouth	237
Kelso	241
Jedburgh	244
Melrose	250
Wanlockhead	257
Moffat	262
Dumfries	263
Kustweg van Dumfries naar Kirkcudbright	268
Kirkcudbright	270
Stranraer	274
Kustweg van Stranraer naar Ayr	279
Ayr	282

CENTRAAL-SCHOTLAND

Stirling	289
De Trossachs	299
Aberfoyle	300
Loch Katrine	302
Callander	303
Culross	307
Dunfermline	310

Floors Castle is het grootste bewoonde kasteel van Schotland.

242

81

In bijna alle Schotse dorpen wordt petanque gespeeld.

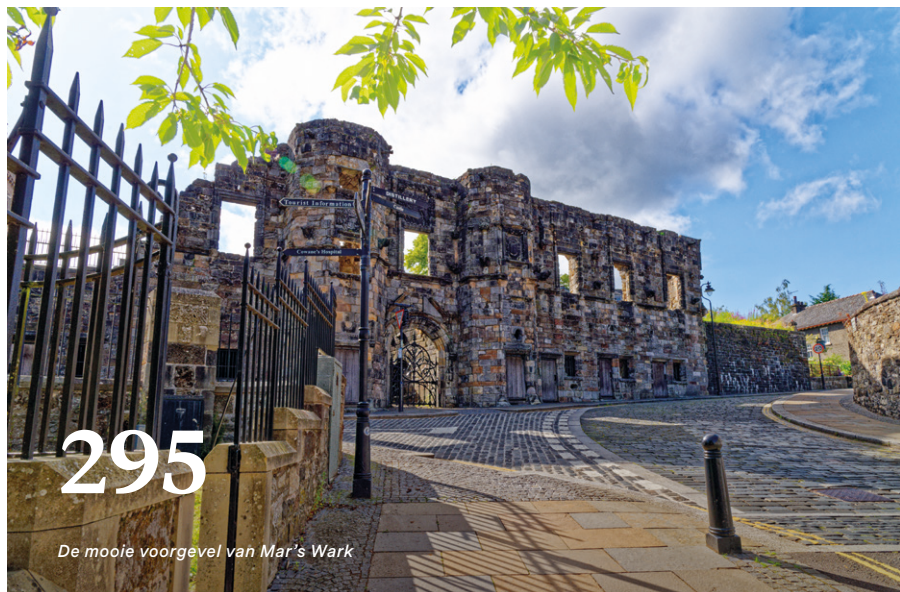
Lower Largo	311
Elie	312
Anstruther	314
Craik	315
St Andrews	317
Falkland	324
Perth	326
Dundee	333
Arbroath	342
Blairgowrie	345
Glamis	346
Kirriemuir	348
Vallei Glen Clova	349
Vallei Glen Isla	351

DE GRAMPIANS

Aberdeen	355
Stonehaven	368
Ballater	373
Braemar	375
Tomintoul	383
Dufftown	384
Craigellachie	386
Aberlour	389
Elgin	391

DE HIGHLANDS

Balmaha en Drymen	400
Balloch	403
Luss	404
Tarbet en Arrochar	405
Killin	407
Tyndrum	410
Crieff	411
Dunkeld	414
Aberfeldy	417
Pitlochry	419
Kingussie en Newtonmore	427
Aviemore	429
Inverness	433
Loch Ness	446
van Inverness naar Fort Augustus langs de oostelijke oever	448
Fort Augustus	449
Drumnadrochit	452
Glen Affric	455
Strathpeffer	457
Tain	460

295

De mooie voorgevel van Mar's Wark

Dunnotar Castle, een spookachtige ruïne

626

Op de eilandjes van Loch Dunvegan leven zeehonden.

DE HIGHLANDS

Portmahomack	462
Lairg	463
Dornoch	466
In de omgeving van Dornoch	468
Helmsdale	468
Wick	471
John O'Groats	474
Thurso	477
Van Thurso naar Tongue	482
Tongue	483
Van Tongue naar Durness	486
Durness	486
Loch Incharde	490
Scourie	492
Kylesku	493
Van Kylesku naar Lochinver via de kust	494
Lochinver	496
Rondom Loch Assynt	498
Schiereiland Coigach	499
Ullapool	501
Langs de weg naar Gairloch	506
Gairloch	508
Torridon	513

Lochcarron	518
Plockton	519
Kyle of Lochalsh	521
Dornie	522
Spean Bridge	524
Fort William	526
Eilandenroute	538
Mallaig	541
Schiereiland Ardnamurchan	543
Glencoe	548
Oban	552
Rond Lochgilphead	564
Tarbert	566
Rondom Campbeltown	569
Inveraray	571

DE EILANDEN

Eiland Arran	578
Eiland Gigha	586
Eiland Islay	587
Eiland Jura	597
Eiland Mull	599
Eiland Skye	610
Eiland Lewis and Harris	632
Stromness	656
Westelijk Mainland	659
Kirkwall	663
South Ronaldsay en Burray	669
Hoy	671
Westray en Papa Westray	672
Lerwick	681
Scalloway	687
Zuidelijk Mainland	688
Centraal en Westelijk Mainland	691
Noordelijk Mainland	692
Yell	695
Unst	696

413

→ Symmetrie overheerst in de schitterende Drummond Gardens.

INLEIDING

↓ *Highland cattle in Argyll*

↑ *Haggis, een traditioneel gerecht*

Schotland, land van legenden. Hoewel de spoken en het monster van Loch Ness nog altijd enkele nieuwsgierigen trekken, gaan de meeste bezoekers op zoek naar de subtiële combinatie van wilde landschappen, een rijke geschiedenis en een bijzondere cultuur. Liefhebbers van heidelandschappen en romantische meren, van rotsen en watervallen zullen weg zijn van dit land, ongeacht de bezochte regio. Het moet gezegd dat Schotland, met de eilanden van de westkust, de Shetlandarchipel en de spookachtige landschappen van de Highlands, een uitzonderlijk natuurlijk erfgoed bezit. De steden Edinburgh en Glasgow, zo verschillend, maar zo complementair, hebben ook serieuze troeven om de reizigers aan te trekken. De Schotten zijn hartelijk en gastvrij, dat is de sfeer die hangt in de onvermijdelijke pubs.

MAY THE WIND NOT BLOW UP YOUR KILT

Schots gezegde

Ook de keuken heeft enkele goede verrassingen zoals haggis, de beruchte gevulde schapenmaag, die door ons (ten onrechte) wat wantrouwig wordt bekeken, maar het lekkerste gerecht van Schotland wordt genoemd. Uiteindelijk zijn de beruchte *midges* en het weer de enige vijanden die je tegen zult komen. In die mate dat de Schotten beweren dat ze de kilt hebben uitgevonden om niet steeds met natte broekspijpen te moeten rondlopen. Maar wees gerust: het weer verandert snel en je wordt beloond met landschappen van een weergalooze schoonheid, ook in de mist en in de regen.

↑ Een Schotse dans tijdens de Highland games

‘Op Isle of Skye door uitgestrekte landschappen rijden en kilometerslang niemand tegenkomen: het doet je nog meer genieten van de natuur om je heen. Samen met het gezellige Edinburgh was dit eiland zonder twijfel het hoogtepunt van onze trip door Schotland!’

Brent, 27 jaar,
Gent, reist met
zijn partner

VEELGESTELDE VRAGEN

↓ De herfst is een mooie periode om Schotland te bezoeken.

Welke documenten heb je nodig?

Een internationale reispas (die nog geldig is bij vertrek uit Groot-Brittannië) voor Belgen en Nederlanders. Een visum is enkel nodig als je langer dan 6 maanden in Groot-Brittannië verblijft. Een Electronic Travel Authorisation (ETA), een document (tegen betaling) dat voor vertrek online ingevuld moet worden. Informeer van tevoren wat je precies moet doen. Als een minderjarige alleen reist, moet hij kunnen aantonen dat hij toestemming heeft van de gezaghebbende ouder(s).

Wat is de beste periode om Schotland te bezoeken?

De Schotten zelf zullen je vertellen dat de zomer ongeveer een weekend duurt en ergens in juli of augustus valt. Qua klimaat zijn mei en juni interessant, want dan valt er minder regen. Ook de maanden juli en augustus zijn aangenaam, dan is er meer te beleven (veel festivals en de Highland Games). De herfst is erg fotogeniek met de heide die dan prachtig roodbruin en paars kleurt.

Wat is de wisselkoers?

Halverwege 2023 was de pond sterling ongeveer € 1,20 waard, maar door de Brexit fluctueert de koers vaak.

Is Schotland duur?

Het leven in Schotland is duurder dan bij ons. Reizigers met een krap budget gaan kamperen (eventueel wildkamperen, toegestaan op veel plekken) of naar een jeugdherberg. Reizigers met een gemiddels budget gaan naar een B&B, ook al zijn de prijzen enorm gestegen

sinds de coronacrisis. Ook eten is niet goedkoop, maar de tearooms en lunchmenu's die in sommige restaurants worden aangeboden, zorgen ervoor dat je iets goedkoper uit bent. Kies 's avonds voor de early evening menus (zoals de naam al zegt, worden die vroeg gereserveerd) of pubgerechten. Uitstapjes, vooral kasteelbezoeken, nemen ook een flinke hap uit je budget. Maar sommige nationale en gemeentelijke musea (zoals in Edinburgh en Glasgow) zijn gratis, en er bestaan voordelige passen voor als je meerdere bezoeken combineert.

Hoe reis ik ernaartoe?

Met de Eurostar van Amsterdam naar Londen. Vanuit de Britse hoofstad rijden er veel treinen naar Schotland (onder meer naar Glasgow, Edinburgh, Inverness, Dundee). Reken ongeveer op 7 uur reizen in totaal. Er bestaat ook een nachttrein, de Caledonian Sleeper, die Londen verbindt met de belangrijkste Schotse steden. Niet goedkoop, maar een magische ervaring!

Ga je met de auto, reken dan op twee dagen reistijd om Engeland te doorkruisen.

Er gaan verschillende vluchten naar Edinburgh, Glasgow en Aberdeen vanaf Amsterdam en Brussel. Reken bijvoorbeeld op 1½ uur tussen Amsterdam en Edinburgh en ongeveer 1¼ uur tussen Brussel en Edinburgh. Sommige vluchten zijn rechtstreeks, maar vaak zul je in Engeland moeten overstappen.

Wat is het tijdsverschil?

Zowel 's zomers als 's winters moet je een uur aftrekken ten opzichte van Nederland en België.

↑ *Het Walter Scott's Memorial in Edinburgh*

Wat is de beste manier om je te verplaatsen?

Schotland heeft een redelijk goed busnet, ook al worden de verbindingen naar de kleine geïsoleerde dorpjes de laatste jaren drastisch ingeperkt. De trein verbindt de grote steden. Voor deze twee vervoersmiddelen bestaan passen. Als je graag op je gemak wilt rondreizen, is een auto het handigst (let op, links rijden). De kleine eilandjes zijn te bereiken met een veerboot, maar als je een auto meeneemt, lopen de prijzen snel op.

Welke gezondheidsvoorzorgsmaatregelen moet je treffen?

Reizigers moeten rekening houden met twee problemen: *midges* en teken. *Midges* zijn kleine vliegjes die voorkomen in de zomerperiode (juni-sept.). Ze prikken en jeuken, maar houden niet van wind. De enige oplossing: draag lange kleren (wandelaars trekken vaak nog een klamboe over hun hoofd, maar dat is niet echt handig). Tekenen komen voor in bosgebieden, neem een teken tang mee en eventueel een afwerend middel.

Kun je met kinderen naar Schotland?

Natuurlijk! De websites met activiteiten voor kinderen worden aangegeven met het symbool . Het is een kindvriendelijk land dat de verbeelding van de meest nieuwsgierigen opwekt en ontwikkelt. Er is voor ieder wat wils: spookkastelen, het monster van Loch Ness, de trein van Harry Potter, klimparcoursen en bijzondere musea. Aan tafel zullen ze smullen van *fish & chips*, hamburgers en *mac & cheese*, niet echt gevarieerd of uitgebalanceerd, maar het zal niet al te veel weerstand wekken. Kinderen mogen tot 19.30 u in de pub zijn (soms korter).

Is linksrijden makkelijk?

Als je de eerste rotonde hebt gehad, gaat het (haast) vanzelf, vooral met een oplettende bijrijder. Rond toeristische bezienswaardigheden staan borden om je eraan te herinneren dat je links moet rijden. Schotten zijn erg leuk in de pub, maar hun rijstijl is niet altijd heel relaxt, ze rijden vaak hard. Op de kleine weggetjes in de Highlands is maar weinig verkeer. Op de zgn. *single track roads* moet je gebruikmaken van de *passing places* om voorrang te verlenen. Sleutelwoorden zijn: voorzichtigheid en geduld.

Is Schotse whisky de lekkerste whisky ter wereld?

Dat is afhankelijk van de smaak en vooral van de nationaliteit van je gesprekspartner. Schotse whisky heeft een karakteristieke rokerige, en soms turfachtige smaak die de Ierse whiskey (met een 'e') niet heeft. Niemand zal echter ontkennen dat Schotland het grootste aantal heeft (meer dan 300). Kleine tip: met uitzondering van de zeldzame merken die je bij ons niet kunt krijgen (van lokale distilleerderijen), kun je ter plaatse beter geen whisky kopen, het is een stuk duurder (komt door de accijnzen!).

→ De *Cuillins Hills* op het *Eiland Skye* worden ook wel *Black Cuillins* genoemd vanwege de sombere en donkere kleur.

1

Verdwaal in de closes en andere hoekjes van Edinburgh om het middeleeuwse karakter van de stad te ervaren.

Edinburgh is sinds de 15de eeuw de hoofdstad van Schotland. Het is een stad vol geschiedenis en met een uitzonderlijk architecturaal erfgoed, dat trouwens werelderfgoed is. Langs de Royal Mile staan de oudste huizen. Snuffel ook eens rond in de *closes* (smalle steegjes) en de binnenplaatsjes verstopt achter de gebouwen: je ontdekt er vaak bijzondere architectuurdetails. Nadat je tussen de oude stenen hebt rondgedoeld, kun je vanaf Calton Hill de stad van bovenaf aanschouwen. Een bijzonder panorama bij het vallen van de avond. → **Blz. 168, 178**

! *Goed om te weten:* reisbureaus bieden rondleidingen in het Engels aan, zowel overdag als 's avonds, in de voetsporen van schrijvers, op zoek naar spoken enzovoort. Sommige zijn gratis (er wordt wel verwacht dat je aan het eind een fooi geeft).

“s Nachts met de Caledonian Sleeper richting Fort William reizen om dan 's ochtends bij een Schots ontbijt de Highlands in het ochtendgloren te aanschouwen. Hemels.”

Quinn, 30 jaar, Elsene, reist met haar echtgenoot

1

2

Dompel jezelf onder in de sfeer van een pub. Naast rugby is dit de favoriete sport van de Schot.

In Schotland word je onvermijdelijk verleid door de gastvrijheid en de hartelijkheid die heerst in pubs. Deze geweldige sociale meltingpot is een goede manier om mensen te ontmoeten, je kunt er zelfs overdag heen met je gezin. 's Avonds staan er vaak concerten en andere activiteiten (thema-avonden, quiz-avonden enzovoort) op het programma; kortom, je verveelt je er nooit.

3

Bezoek de vele gratis musea in Edinburgh en Glasgow. De collecties zijn stuk voor stuk van grote culturele waarde.

Mis in Edinburgh de meesterwerken in de Scottish National Gallery niet. Die staat bekend om zijn bijzondere collecties Europese schilderkunst en de rijke permanente collecties van de Scottish National Gallery of Modern Art. Ook Glasgow heeft heel diverse en goede

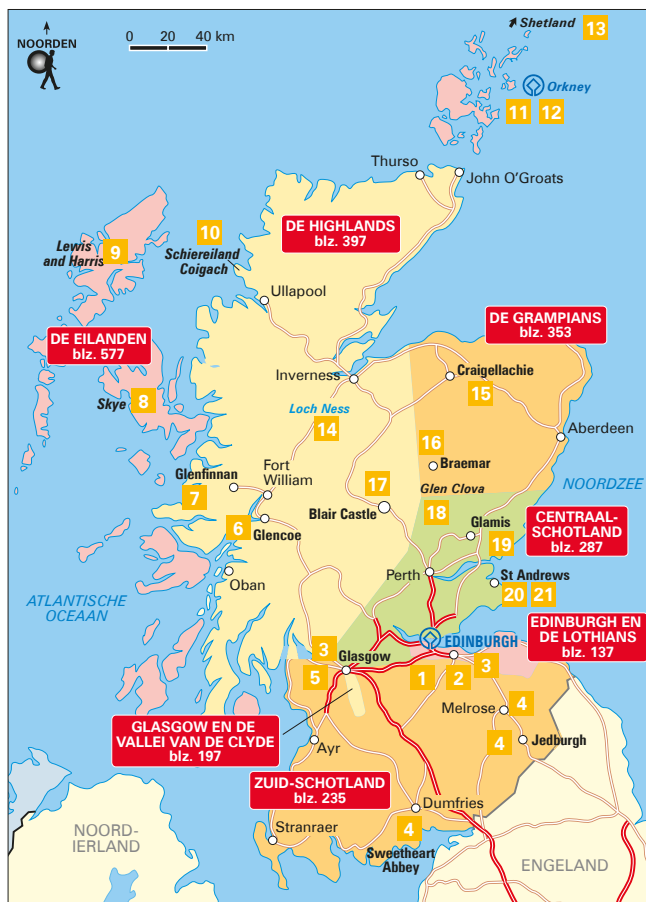
musea waar liefhebbers aan hun trekken komen: het immense Kelvingrove Art Gallery & Museum, het verbazingwekkende Riverside Museum of de fantastische Burrell Collection zijn het bewijs.
→ Blz. 176, 178, 225, 227, 228

4

Bewonder de roze zandsteen van de spookachtige ruïnes van de abdijen in het zuiden (Melrose, Jedburg, Sweetheart Abbey).

Deze abdijen die in 12e eeuw op initiatief van koning David en met hulp van de cisterciënzermonniken werden gebouwd, werden meermaals verwoest door de Engelsen. Om vervolgens weer te worden opgebouwd en verrijkt door de handel en hun strategische positie.

Nu zijn er alleen nog ruïnes over. Soms indrukwekkende ruïnes waaruit spectaculaire gotische bogen verrijzen en waterspuwers vol humor te zien zijn, zoals in Melrose. →Blz. 245, 252, 268

📌 **Goed om te weten:** sinds 2021 zijn veel toeristische plekken die worden beheerd door Historic Scotland volledig of deels gesloten in afwachting van een inspectie om veiligheidsredenen. 🌐 historicenvironment.scot

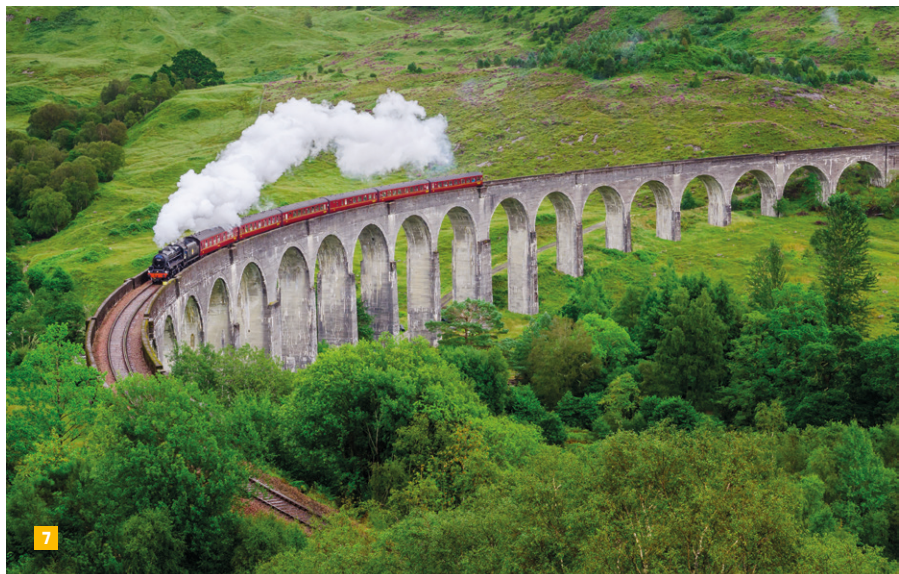

5 **Ontdek de Schotse art nouveau met de werken van de Glasgower architect Charles Rennie Mackintosh.**

Op architectuurgebied is Glasgow nauw verbonden met de naam Charles Rennie Mackintosh, een avant-gardistische architect-interieurontwerper. In een tijdsbestek van nauwelijks tien jaar, aan het eind van de 19e eeuw, heeft hij blijvend zijn stempel op de stad gedrukt door het uitvinden van de Glasgow Style, een Schotse versie van de art nouveau, geïnspireerd op de eenvoud van Japanse vormen. →Blz. 199

6 **Vergaap je aan de adembenemende landschappen van Glencoe, de wieg van het Schotse alpinisme. Of beter nog, wandel erdoorheen (vrij zware wandeltochten).**

De groep rangers in het Glencoe Visitor Centre beschrijft wandelingen en waarschuwt voor eventuele weersomstandigheden. Zo ontdek je Schotland goed uitgerust en goed voorbereid in heel zijn verhevenheid. →Blz. 550

7

7 Wacht op de stoomtrein die over het beroemde viaduct van Glenfinnan rijdt en stel je Harry Potter voor op weg naar nieuwe avonturen.

Engelofelijk fotogeniek. Je kunt ook, tegen een bepaald bedrag, aan boord stappen van de oude locomotief tussen Fort William en Mallaig. →Blz. 538

1 Goed om te weten: als je in de zomer met de stoomtrein wilt, moet je lang van tevoren reserveren. Je kunt ook je geluk beproeven en op de dag zelf heel vroeg naar het station gaan, de guard bewaart een dertigtal plaatsen. Meer informatie op westcoastrailways.co.uk.

8

8 Wandel in het hart van het bergmassief Cuillins Hills op het eiland Skye.

Een uitzonderlijke plek waar zee, bergen met ruige toppen en heide met schapen samengaan. Er zijn heel veel sportieve wandelmogelijkheden. De beroemde Fairy Pools, een opeenvolging van water-vallen, geven nog wat extra magie aan dit prachtige en tegelijkertijd sombere landschap dat veel kunstenaars inspireerde. →Blz. 628

1 Goed om te weten: wie niet zo sportief is, kan de bergen bewonderen vanaf de kleine weggetjes naar Elgol of Glenbrittle. Een andere mogelijkheid: de boot vanaf Elgol tot aan Loch Coruisk.

8